

ประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษาในการแนะนำ สุขภาพช่องปากต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ในการเลิกสูบบุหรี่ของผู้ป่วยในคลินิกทันตกรรม 654 สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร

ลาวัณย์ บุญขมานนท์ ทบ., วทม. (ปริทันตวิทยา), M.P.H.M.

คลินิกทันตกรรม 654 กองทันตสาธารณสุข สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ การศึกษานี้เป็นการวิจัยแบบทดลองที่มีวัตถุประสงค์ทดสอบประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษาเรื่องคำแนะนำของทันตแพทย์ต่อการลดเลิกสูบบุหรี่ของผู้ที่ตั้งใจจะเลิกสูบบุหรี่ และมารับบริการทางทันตกรรมที่คลินิกทันตกรรม 654 กองทันตสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร

วัสดุและวิธีการ ผู้สูบบุหรี่ 90 คนถูกจัดเป็นกลุ่มทดลอง 46 คน กลุ่มควบคุม 44 คน กลุ่มทดลองจะได้รับความรู้และคำแนะนำจากทันตแพทย์เกี่ยวกับผลเสียของการสูบบุหรี่ต่อร่างกาย และอวัยวะในช่องปาก ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับความรู้เกี่ยวกับอันตรายจากการสูบบุหรี่เมื่อเริ่มต้นการศึกษาแต่จะได้รับความรู้ดังกล่าวเมื่อสิ้นสุดการศึกษา ทั้งสองกลุ่มจะได้รับการสอนวิธีควบคุมแผ่นคราบจุลินทรีย์ และการทำความสะอาดฟันเมื่อเริ่มต้นการศึกษา 1 สัปดาห์ หลังการศึกษา 1 เดือน และ 12 เดือน

ผลการศึกษา ผลการศึกษาพบว่าจำนวนวันที่สูบบุหรี่น้อยลงมีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ($p < 0.05$) ตลอดระยะการติดตามผลที่ 1 สัปดาห์ ($p = 0.000$) 1 เดือน ($p = 0.000$) 3 เดือน ($p = 0.008$) 6 เดือน ($p = 0.026$) 9 เดือน ($p = 0.016$) และ 12 เดือน ($p = 0.002$) เมื่อสิ้นสุดการศึกษากลุ่มทดลองหยุดสูบบุหรี่ 32% ในขณะที่กลุ่มควบคุมหยุดสูบบุหรี่เพียง 7.4% กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหยุดสูบบุหรี่มากกว่าหรือเท่ากับครึ่งหนึ่งของจำนวนที่เคยสูบ 28 % และ 18.5 % ตามลำดับ ส่วนผู้ที่สูบบุหรี่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนที่เคยสูบในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีค่าเท่ากับ 28 % และ 18.5 % ตามลำดับ

สรุป การศึกษานี้แสดงให้เห็นว่า การแนะนำเรื่องผลเสียของการสูบบุหรี่ต่อร่างกายและอวัยวะในช่องปากจากทันตแพทย์มีผลต่อการลดเลิกสูบบุหรี่ของผู้สูบบุหรี่ที่มารับบริการทางทันตกรรม

(ว กบด อุฬาฯ 2547;27:141-52)

คำสำคัญ: การแนะนำสุขภาพช่องปาก คลินิกทันตกรรม พฤติกรรมในการเลิกสูบบุหรี่ โปรแกรมสุขศึกษา

Efficacy of dental health advice as an aid in reducing cigarette smoking in Dental Clinic 654, Health Department, BMA.

Lawan Boonyamanond D.D.S., M.Sc (Periodontal), M.P.H.M.

Dental Clinic 654, Dental Health Division, Health Department, BMA.

Abstract

Objective The purpose of this experimental study was to test the efficacy of smoking reduction advice programme in cigarette smokers attending Dental Clinic 654, Dental Health Division, BMA, wishing to reduce their cigarette consumption.

Materials and methods 90 male cigarette smokers were divided into two groups : experimental and control groups. The experimental group, 46 cigarette smokers, received smoking reduction advice whereas the control group, 44 cigarette smokers, didn't received those advice at the beginning of the study. However, the control group received those advice at the end of the study in the same content as the experimental group did. Both groups received dental health instruction and periodontal care before intervention and follow-up at 1 week, 1 month, 12 month.

Results Those advised against smoking showed that the average number of cigarette smoking per day between the experiment and control groups have significant difference at confidence level 95% ($p < 0.05$) during treatment and follow-up 1 week ($p = 0.000$), 1 month ($p = 0.000$), 3 month ($p = 0.008$), 6 month ($p = 0.026$), 9 month ($p = 0.016$) and 12 month ($p = 0.002$). At the end of the study, 32% of intervention subjects reported quit smoking compared with 7.4 % of controls. 28% of intervention subjects reduced half and more than half of their initial cigarette consumption compared with 18.5% of control subjects. 28% of those advised against smoking reduced cigarette smoking less than half of their initial cigarette smoking compared with 18.5% of control subjects.

Conclusion The results indicated that advice against smoking can be effective aid to reduce cigarette consumption.

(CU Dent J 2004;27:141-52)

Key words: dental clinic; dental health advice; reducing cigarette smoking
